

PGIS-133 A-21

M.A. I Semester Degree Examination

MARATHI

Marathi Sahityacha Itihas - Mahanubhav to Bhakhar vangmay

Paper: HC. 1.1

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

भाग - I

1. टीपा लिहा: कोणत्याही चार

(4×5=20)

- a) चोखा मेळा.
- b) जनाबाईचे अभंग.
- c) म्हाडंभट्ट.
- d) अनंत फंदी.
- e) नामदेवांचे अभंग.
- f) तुकाराम गाथा.

भाग - II

2. 'लिळाचरित्र' या ग्रंथाचा परिचय करून द्या.

(12)

(किंवा)

महदंबेच्या 'धवळे' चा परिचय करून द्या.

3. मोरोपंतांच्या पंडित काव्याची वैशिष्ट्ये नोंदवा.

(12)

(किंवा)

पंडिती काव्याचे विशेष नोंदवा.

4. शाहिरांच्या लावणी वाङ्मयाची माहिती द्या.

(12)

(किंवा)

होनाजी बाळा, प्रभाकर आणि आनंद फंदी यांच्या शाहिरी काव्याचा परिचय सोदाहरण स्पष्ट करा.

5. भाऊसाहेबांच्या बखरीचे ऐतिहासिक महत्त्व स्पष्ट करा.

(12)

(किंवा)

सभासदांच्या बखरी विषयी माहिती द्या.

6. 'शाहिरी काव्यास आधुनिक कवितेचे पहाट म्हटले जाते' या विधानाची सोदाहरण स्पष्ट करा.

(12)

(किंवा)

संत मुक्ताबाई आणि संत जनाबाई या वारकरी संप्रदायातील कवयित्रींचा परिचय करून द्या.

PGIS-136 A-21
M.A. I Semester Degree Examination
MARATHI
Lokasahitya
Paper: S.C 1.2

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

भाग - I

1. टीपा लिहा: कोणत्याही चार (4×5=20)
- लोकगीताची प्रेरणा.
  - लोककथांचे मूलघटक.
  - लोकाविष्कारांची प्रमुख रूपे.
  - प्रयोगरूप लोककला.
  - ललित.
  - लोकविधी.

भाग - II

2. लोकसाहित्य म्हणजे काय, ते सांगून लोकसाहित्याचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा. (12)
- (किंवा)
- लोकसाहित्याच्या विकासाचा आढावा द्या.
3. मराठी लोककथा ह्या लोकजीवनाला आकार देतात, चर्चा करा. (12)
- (किंवा)
- लोकगीतांचे स्वरूप-विशेष सांगा.

4. लोकसाहित्य अभ्यासाच्या विविध पद्धतींचा परामर्श घ्या. (12)
(किंवा)
मराठीतील प्रयोगरूप लोककलांचा परिचय करून द्या.
5. मराठीतील लोकसाहित्याच्या अभ्यासकांचा थोडक्यात परिचय करून द्या. (12)
(किंवा)
लोकसाहित्याच्या अभ्यासाचे महत्त्व सांगा.
6. दुर्गा भागवत यांची लोकसाहित्याबद्दलची भूमिका स्पष्ट करा. (12)
(किंवा)
लोकसाहित्य संकलनातील अडचणींचे विवेचन करा.
-

Roll No. _____

[Total No. of Pages : 2

PGIS-134 A-21
M.A. I Semester Degree Examination
MARATHI
Sahitya Kruticha Abhyas Madyayugin
Paper: HC. 1.2

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

भाग - I

1. टीपा लिहा: कोणत्याही चार (4×5=20)
- ज्ञानेश्वरीतील सत्व-रज-तम.
  - ज्ञानेश्वरी बाराव्या अध्यायातील अर्जुन.
  - 'गोविंदप्रभुचरित्रांतील संवाद.
  - 'भाऊसाहेबाच्या बखरीचा शेवट.
  - 'शिशुपालवध' जन्मकथन.
  - महानुभावांची श्रीकृष्ण कल्पना.

भाग - II

2. साहित्यनिर्मितीच्या दृष्टीने मध्ययुगीन कालखंडाचे महत्त्व स्पष्ट करा. (12)
- (किंवा)
- मध्ययुगीन काळात साहित्याचा विकास कसा झाला ते सांगा.
3. श्रीगोविंदप्रभुच्या व्यक्तिमत्त्वाचे विशेष स्पष्ट करा. (12)
- (किंवा)
- 'श्रीकृष्णचरित्रा'त स्थलमहात्म्य कथांचा वापर कसा केला आहे, ते विशद करा.

4. 'ज्ञानेश्वरी' हा भाष्यग्रंथ कसा आहे, ते सोदाहरण स्पष्ट करा. (12)

(किंवा)

ज्ञानेश्वरी बाराव्या अध्यायाचे वेगळेपण स्पष्ट करा.

5. नाथ संप्रदायाच्या कार्याचे स्वरूप स्पष्ट करा. (12)

(किंवा)

श्रीचक्रधर निरूपित श्रीकृष्ण चरित्रातील श्रीकृष्णचरित्राची भाषिक वैशिष्ट्ये सांगा.

6. नाथांच्या भारूडांचे वाङ्मयीन विशेष नोंदवा. (12)

(किंवा)

ज्ञानेश्वरीच्या बाराव्या अध्यायाच्या आधारे ज्ञानी भक्तांची लक्षणे सांगा.

PGIS-137 A-21
M.A. I Semester Degree Examination
MARATHI
Druksharavya Madhayamancha Abhyas
Paper: S.C 1.3

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

भाग - I

1. टीपा लिहा: कोणत्याही चार (4×5=20)
- a) मालिका लेखन.
  - b) दृकश्राव्याचे उपयोजन.
  - c) बातमीपत्र.
  - d) दूरदर्शन: एक माध्यम.
  - e) नभोवाणीवरील मुलाखत.
  - f) आकाशवाणीवरील संवाद.

भाग - II

2. दृकश्राव्य माध्यमांचे स्वरूप व इतिहास विशद करा. (12)

(किंवा)

दूरचित्रवाणीवरील जाहिरातींचे संहिता लेखनाविषयी सविस्तर माहिती द्या.

3. दूरचित्रवाणीचे सामाजिक व सांस्कृतिक कार्य-सोदाहरण लिहा. (12)

(किंवा)

दूरचित्रवाणीवरील परिसंवादाचे महत्त्व आणि पर्याय यांचा ऊहापोह करा.

4. जाहिरातलेखन कसे करावे, ते स्पष्ट करा. (12)

(किंवा)

पटकथा लेखनाची वेगळेपण व महत्त्व विशद करा.

5. 'आकाशवाणी' हे एक आधुनिक प्रभावी संवाद माध्यम आहे - चर्चा करा. (12)

(किंवा)

साहित्याची भाषा व दृकश्राव्यमाध्यमांची भाषा यातील साम्यभेद स्पष्ट करा.

6. दृकश्राव्य माध्यमासाठी आवश्यक असलेली लेखन कौशल्य आत्मसात कसे करता येईल ते सांगा. (12)

(किंवा)

नभोवाणी माध्यमाची वैशिष्ट्ये सांगा.

Roll No. _____

[Total No. of Pages : 2

PGIS-135 A-21
M.A. I Semester Degree Examination
MARATHI
Adhunik Bhashavidnyan - I
Paper: HC. 1.3

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

भाग - I

1. टीपा लिहा: कोणत्याही चार (4×5=20)
- a) मराठीची पूर्वपीठिका.
  - b) एककालिक अभ्यास पद्धति.
  - c) भाषिक व भाषेत्तर संप्रेषण.
  - d) आर्य भाषाकुल.
  - e) अनुनासिक व्यंजने.
  - f) ऐतिहासिक भाषा पद्धति.

भाग - II

2. भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करून भाषेचे कार्य कोणते आहे, ते सविस्तर लिहा. (12)

(किंवा)

भाषाविज्ञानाच्या अभ्यासाला इतर शास्त्रांचा अभ्यास कसा पूरक ठरतो, ते सविस्तर लिहा.

3. भाषेच्या उत्पत्ती संबंधीच्या मतांचा परामर्श द्या. (12)

(किंवा)

मराठी भाषेच्या निर्मितीस कोणत्या भाषांचे सहाय्य झाले ते सोदाहरण सांगून मराठीच्या जनक भाषेविषयी लिहा.

4. ऐतिहासिक भाषाविज्ञान पद्धतीची भूमिका समजावून द्या. (12)

(किंवा)

वर्णनात्मक भाषाभ्यासपद्धतीचे महत्त्व सोदाहरण लिहा.

5. ध्वनिपरिवर्तनाचे स्वरूप स्पष्ट करा. (12)

(किंवा)

भारतात किती भाषाकूलाच्या भाषा बोलल्या जातात, त्याविषयी साधार लिहा.

6. मराठी भाषेच्या उत्पत्तिकाल निश्चित करण्याची साधने कोणती? या साधनांच्या आधारे मराठीचा उत्पत्तिकाल निश्चित करा. (12)

(किंवा)

प्रमुख भाषासंकुल कोणते ते साधार स्पष्ट करा.
